

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:	
Egész évre . . .	8 frt — kr.
Negyedévre . . .	2 „ — „
Helyben házhoz hordva:	
Egész évre . . .	10 frt — kr.
Negyedévre . . .	2 frt 50 kr.
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre . . .	12 frt — kr.
Negyedévre . . .	3 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, márczius 11.

Az utolsó kísérlet.

A néhány nap előtt megalakult osztrák kabinetéről az a hír van elterjedve, hogy ez az utolsó kísérlet az osztrák parlamentarizmus megmentésére. Ezt írják maguk a tekintélyesebb bécsi lapok, ezt írja a legtekintélyesebb világlap a londoni Times.

Ez az utolsó kísérlet pedig, amint az eddigi jelek mutatják — balul fog kiütni.

Maga a parlamenti névsor összeállítása már harczra szólította a parlament különböző pártjait s magát a többséget is megbomlással fenyegeti.

Bärenreithernek a kabinetbe való lépése, melylyel az új miniszterelnök megakarta nyerni az alkotmányhü nagybirto-
kosoknak számban is tekintélyes pártját, harczra szólította a Thun kormány ellen a németeket, akik Bärenreithernek a kabinetbe való lépését nemcsak gyalázatos hűségvesztésnek, hanem egyúttal a német nép ellen elkövetett ocsmány árulásnak minősítik.

Hasonlóan vélekedik a cseh nép hevesebb része egy másik miniszterről, Kaizl dr.-ról, aki a fiatal csehek táborába tartozott. Az omladinisták gyűlése Kaizl dr. e lépését nemcsak a cseh érdekek eladásának, hanem prostitúciónak bélyegezik.

A német néppárt már felszólította a német érzelmi képviselőket, hogy az új

minisztérium ellen az obstructionnak legkiméletlenebb fegyvereit alkalmazzák mindaddig, míg a németek óhajításainak megfelelő újabb nyelvrendeleteket nem terjesztenek be. Lecher Ottó dr., a kifoghatatlanul bőbeszédű szónok már köszörüli is torkát s azt tanácsolja az erős kezű miniszterelnöknek, hogy fordítsa azt inkább — Magyarország ellen.

Ezzel szemben a többség még nagyon mérsékelten lelkesül az új kabinetért. A többség végrehajtó bizottsága csak annyit határozott, hogy a kormányt támogatni kell két legfontosabb törekvésében, mely a parlament cselekvési képességének helyreállítására és a kiegyezés végleges megkötésére irányul. De már első gyűlésükön szükségesnek mondták, hogy a kormány terveiről tájékoztassa a többséget. Vakon nem hajlandók követni.

Csak hogy addig is sok nehézséggel kell megküzdenie az új kormányoknak, míg az ugynevezett formális kérdéseken át-
esik. A parlamenti elnökség összeállítása, a házszabályok módosítása vagy a Falkenheym-féle módosítás elejtése olyan kérdések, amelyek könnyen megáshatják az új kabinet sirját.

Hol vannak azután még az igazi nagy kérdések, a nyelvrendelet és a kiegyezés megújítása? Ugy látszik, nem is igen akad olyan osztrák kormány, mely ezt a két kérdést nyélbe üsse.

A Reichsrath márczius 21-re van összehívva, még odáig talán ezt is elhalasztják, de már most beismerik maguk a bécsi kormánylapok, hogy husvétig

legfeljebb 5—6 formális ülést tarthatnak. Husvét után pedig már csak két hét lesz május elsejéig, — a kiegyezési javaslatok elintézésének törvényben megállapított határidejéig.

Bármilyen következzék is az »utolsó kísérlet« után Magyarországnak készen kell lennie minden eshetőségre. Akár komolyan akarja a kormány az önálló intézkedéseket, akár a kiegyezés revízióját fogja tanácsolni a koronának, sietni kell, nehogy az »utolsó kísérlet« sikertelen volta készületlenül találja az országot.

ORSZÁGGYÜLÉS

A képviselőház ülése.

Budapest, márczius 11.

Ülés előtt és ülés alatt mindenki csak egy témáról beszélt, a Szalavszky—Ivánka párbajról.

— Golyót eszik ma valaki! — mondogatták a képviselők, mert azt mindenki tudta, hogy mind a két párbajozó kitűnő lövő.

Daczára annak, hogy a figyelmet a szönyegen levő törvényjavaslat is lekötötte, mégis nyugtalanul tekintettek az ajtó felé, ha vajjon nem jön-e már egy hírmondó. Polczner beszédje alatt érkezett meg az első hír:

— Szalavszkyt agyonlőtték!

Nagy mozgás keletkezett erre, de csakhamar jött a másik hír, mely leszállította a szenzáció értékét:

— Nem lőtték agyon, csak a lábát lőtte át Ivánka.

Ezt a megoldást nagy meglepéssel fogadták, mert híre kelt, hogy a pisztolyhoz éppen

A „TISZÁNTÚL“ TARCZAJA.

A fehér rózsza.

Irta: Thury László.

A hegedű siró, szívet indító hangjának s a fényárban úszó környezet hatásának tulajdonítom, hogy én, Irénke, a bál souperja alatt egy fehér rózsát adott emlékül.

Én tudom a jelentését, de úgy gondolom, hogy én nem tudta, a mikor adta.

De látja, a fiatal ember utána néz a kis virágbimbó jelentésének és ebből, — higgye el nekem, — nagyon, de nagyon sok vizás, félreértett helyzet keletkezett már, a melyek egyikének-másikának jobb vége is lehetett volna, a virágnyelv felvilágosító magyarázata nélkül.

Fogadja meg a tanácsomat s vigyázzon nagyon a virágosztogatásra.

Okulására elmesélem egy fiatal ember egyszerű, mindennapi történetét. Jó barátom volt, s egy borus őszi délután a természet halálkísértésének lethargikus hatása alatt szíve minden titkát feltárta előttem. Szomorú volt ő maga is, mint az elfáradt, nyugodni vágyó természet. Ideális, magasra törő ifjunak ismertem, s most úgy állott előttem, mint a gyöngye gyer-

mek, kinek félrecsuszott ambíciója az erőtlenség első tapasztalásánál hajótörést szenvedett.

Ugy-e nem hiszi, Irénke, hogy egy egyszerű fehér rózsza, — éppen olyan, mint az öné, — zuzta, tiporta össze ezt az erős, szigorú jellemet? . . .

A mikor Zoltán a zimankós, fergegetes téli időben otthonos, meleg legényszobájába érkezett, első mozdulata a kabát lévetése után az volt, hogy belső zsebéből előhúzott egy összehajtogatott, összetört fehér rózsát s ajkához emelte.

Ki tudja, mi jutott eszébe? Talán Erzsike hófehér arcát, talán kicsiny kezei bársonyát hitte érinteni forró ajkaival.

A fehér porcellán kályhában vigan lobbant fel a hamvadozó tűz. Zoltán cigarettát vett elő, a parazson meggyújtotta s a szétomló füstkarikákon elmerengve, visszaidézte a kellemes est minden részletét. — Erzsike rászegzett nagy sötét szeméit, hamvas szőke haját, eleven mozdulatait.

Ugy érezte, úgy gondolta, hogy végre elérte célját s meghódította azt, akit ideáljaként maga elé képzelt. Nem fellobbanó szerelem volt az övé; hosszú idő telt el, míg a leghatalmasabb szenvedély erőit tudott venni rajta. Szi-

goru, pedáns ember volt s úgy tartotta, hogy szerelmére csak tökéletes, hibátlan, kifogástalan nő érdemes, aki tőle soha egy percze el ne tántorodjék, aki ne lásson szebbet, jobbat, férfiasabbat soha ő nála.

Ez a szerelem volt az ideálja, ezt a nem földi nőt kereste évek hosszú sora óta, s ez elvétől mindeztől el nem tántorodott. Nem nyílt meg a szíve minden hizelgő szó, kaczer, vilámló tekintet, hódító mosoly előtt. Hideg válasza, mozdulatlan arca azonnal megértette a hódítani vágyóval, hogy erős akarral áll szemben, melyet meggyőzni aligha lesz ereje.

Mikor az egyetemről haza került, Erzsike olyan serdülő, félhosszu ruhás leány volt, a ki most lépve be a nagy világ zajába, nem tudott betelni a mulatsággal. Abiakába minél több csokrot, — ábrándos álmiaihoz minél több éjjeli zenét kívánt, megfelelő számu kosárral fizetvén mindezt vissza számos hódolójának a tourok végtelen láncolatában.

Zoltán egykedvűen nézte el. Régi, jó ismerőse volt a családnak, talán messziről rokona is. Talán ellenszenvezett is a kis hódítóval, a mit szigorú elveiből könnyen ki lehetett magyarázni. De azért el-el járt hozzájuk. Aztán a kis leány lassankint növekedett, fejlődött, a hosszú ruha még sugárabbá tette természetét,

Aranyi és Róth

Nagyvárad, Zöldfa-utcza 36.

A tavaszi idény beálltával ajánlják a legjobb minőségű fekete, barna és zöld cipőket a legolcsóbb árban. — Valódi „Ita“ és „Pichler“-féle kalapokat. — Nyakkendő különlegességek,

kész fehéreműek a legszebb kivitelben.

Szalavszky segédei ragaszkodtak, míg Ivánkáék a kard mellett foglaltak állást. Sőt Szalavszkyék 15 lépés távolságot kívántak 30 helyett, de ezt már nem fogadta el a fegyverbíró.

*

Két napi pihenő után újra összeült a képviselőház, hogy a miniszterelnök törvényjavaslatát fölött határozzon az 1848-ik évi törvények megalkotása emlékének ünnepléséről.

Felolvassák és hitelesítik a mult ülés jegyzőkönyvét.

Zsigardi Gyula előadó ismétli a törvényjavaslatot s hosszasan fejtegeti és méltatja annak jelentőségét. Sőt még azt is meséli, hogy a szóban forgó napot t. i. április tizenegyedikét a nemzet minden egyes fia ünnepének fogja tartani. Közben egyik-másik újsernél halk moraj zug föl a szélsőbal padjaiból. Kéri a javaslat elfogadását, kéri ugyisint a hódoló feliratnak is, amit felolvassanak. Kijelenti azonban, hogy a képviselőknak kiosztott példányokba sok értelmezavaró sajtóhiba csuszott be. Ajánlja a javaslat elfogadását. (Helyeslés jobbról.)

Melyik napon ünnepeljünk?

Kossuth Ferencz azzal az indítvánnyal járul a ház elé, hogy a korszakalkotó 1848-iki esemény megünneplésére március 15-ét tűzze ki. Indítványozza pedig ezt a végből, hogy az egész nemzet egy szívvel-lélekkel ünnepelhesse a törvényhozással. Hivatkozik Francia és Olaszországra, hol szintén vannak ilyen nemzeti ünnepek. Ezek az ünnepeken az egyházakban Istentiszteleteket tartanak, azokon a helyeken, hol katonaság van, disz-szemlék vannak; ugyancsak ezeken az ünnepeken a szegény néposztály iránti jótekonyságot gyakorolnak, nevezetesen a szegény néposztálynak kisebb értékű (2 frtig) zálogtárgyai viszaadottnak. Ha ezt tesszük mi is, úgy bizonyos, hogy a szabadság ünnepe nálunk is az egész ország ünnepe lesz. (Ugy van, ugy van a szélsőbalon.) Nincs nap, mely a nemzet szabadságának méltóbb, igazabb és karakteristikusabb szimboluma lehetne. Március 15-én fogadták el a Karok és Rendek (Ugy van, ugy van), s március 15-én tudatta a nemzettel a nemzet ifjusága a szabadság és a nemzeti függetlenség törvénybeiktatását. (Ugy van.) Ne értse senki létre sem a függetlenségi pártot, sem őt. Megilletődve gondolnak ők is arra a tényre, mikor a 48-iki törvények szentesítésével az alkotmányos király alkotmányos kötelességét teljesítette. Megvallja, hogy őt nem lepi meg, mikor a miniszterelnök március 15-ike helyett április 11-ét akarja megünnepeletni. A szónok maga is iróniának tartotta volna, ha

Bánffy Dezső március 15-ét, tehát azt a napot akarta volna megünnepeletni akkor, mikor mindaz, mit 1848. március 15-én proklamáltak ma már csak halvány körvonalakban, megfakulva, megtépve látszik a mi számunkra. (Ugy van! Ugy van.)

Nem csodálkozik tehát Bánffy Dezsőn. Ki fizetett hivatalnokaira rá akarja és fogja is erőszakolni, hogy április 11-ikét megünnepelejk. Nem fog sikerülni azonban a miniszterelnöknek az, hogy április 11-ikét ünnepként ráoktroálja. Javasolja tehát, hogy a miniszter javaslatát általában el fogadják, de azt a pontot, hogy április 11-ikét ünnepeljük, el ne fogadják s március 15-ikét ünnepeljük. (Hosszasan tartó éljenzés és tetszés a szélsőbalon.)

Polczner Jenő fejtegeti, hogy nincs párt, mely 48-as nagy alkotások megünneplését ne kívánná és nincs párt, mely ne óhajtana, hogy ez ünnepelésben egygyé olvadjon e hazában minden magyar szív. Mert hát az oly politika, mely az ünnepeket 2 táborra osztja: akik parancsszóra lélek nélkül és a kik bátrak szívük szerint ünnepelni. Miért nyilvánossá tenni, hogy április 11-ike mellett azok vannak, akik sem az aradi nagy ünnepnél, sem Kossuth ravatalánál nem jelentek meg, hihetetlen, hogy a király ne ünnepelne meg a tövis nélküli szeretet napját, csak fel kell világosítani, a javaslat részleteinél ő is a függetlenségi párt módosításához járul. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Nehéz igazságok.

Elnök Apponyi György grófot szólásra hívja fel. (Derűtlenség. Albert ő nem György.) Apponyi Albert gróf: Bevett szokás, hogy egyesek, úgy mint testületek a nagy események 50 éves évfordulóját megünnepelejk. Sem ünnepelő hangulat, sem ünneplésre alkalmas időben ez a javaslat nem találja az országot. A jog egyenlőségét ünnepeljük meg? Kétféle törvény van: a kormánypárt és az ellenzék részére. A sajtószabadságot talán? — a cenzura idejében? A polgári szabadságot — az erőszak idejében? — Melyik szabadság vivmányt ünnepeljük.

A magába szállás és vezeklés ideje a mostani. (Nagy tetszés. Mozgás.) Forduljunk el tehát a jelentől vissza a multhoz. A törvényjavaslatot el fogadja a szónok s nem akad meg annak a napnak kiszemelésében, a melyhez a javaslat a 48-as alkotásokat fűzi, mert hisz a törvényszentesítés igen lényeges felségjog és mert ez nem ellenzék a március 15-ének megünneplésével szemben, hiszen ezt a napot a nemzet úgy is megünnepli. A fölrati javaslatra vonatkozólag megköveteli, hogy az feleljen meg

az esemény nagyságának, ne legyen az ellenzésben a történelemmel és közjogokkal és ne hiányozzék abból az őszinteség.

A felirati javaslatban sok olyan rész van, ami kifogás alá esnek. Ő az egészet bonczkés alá veszi s felsorol egy-két szembeötlő hibát.

A felirat irály tekintetében és fogalmazása tekintetében nem felel meg annak, hogy a korona eléjuttassák és ezért ellenirányu javaslatot terjeszt be, hogy a képviselőház 15 tagu bizottságot küldjön ki és ezek szerkesszenek egy új felirati javaslatot. (Tetszés az ellenzéken.)

Étvös Károly: Kérde, miért hallgat e javaslatnál az egész kormánypárt? Azután hozzájárul Apponyi indítványához, amelyet elfogadni mulhatatlanul szükséges. E fölrat nem szabatos, nem igaz, nem emelkedett. Fogalmazásából nem lehet kihagyni a főrendiházat. Ezért *pótindítványt* tesz, hogy 15-ös bizottságba néhány főrendiházi tagot is válasszanak be. (Helyeslés.) E fölrat bizonyossága annak, hogy az igazságügyi bizottság nem képes megfelelni feladatának. E fölrat meg se emlékezik azokról a hősről, vértanukról, akik nem rögtönösen emelték meg a 48-at, hanem hosszú munkássággal. Lehetetlen, hogy e nagy férfiak érdemeiről meg ne emlékezzünk. Ez hütlenség a nemzethez és a történelemhez. Nem emlékszik meg arról a *szent szenvedélyről* sem, mely a nemzetet a nagy cselekvésekre képessé tette. De megfelelkezik Bánffy önmagáról is, mikor márcz. 15-ét megfosztja jelentőségétől, mert mint a Ház elnöke több éven át azt indítványozta, hogy márcz. 15-ike a legalkalmasabb a nemzeti ünnepekre. (Helyeslés.)

Bánffy br. miniszterelnök: Kossuth a 48-as alkotások létrejöttének megünneplését kérte 1896-ik indítványában. A miniszter az alkotmány létrejöttének évfordulójának megünneplését megígérte, erre vonatkozólag terjesztette be javaslatát. A szélsőbal kicsinyli ápr. 11-ének jelentőségét, ezzel szemben ő is beszélhetne történelmi tények alapján márcz. 15-éről.

Végül hozzájárul a felirat újra való fogalmazásához és javasolta, hogy az a bizottsághoz visszaküldessék.

A miniszterelnök felszólalása után Asbóth, Polonyi és Barabás szólaltak még fel Apponyi javaslatával mellett.

Barabás képviselőt az elnök megintette, mert V. Ferdinándot *esküszegőnek* mondta.

Városi közgyűlés.

— Második nap. —

A tisztviselők majdnem teljes számban jelen voltak tegnap délután a folytatólagos közgyűlésen, még sem tudunk több embert összeolvasni a közgyűlési teremben.

Különbben itt adjuk a jelenvoltak névsorát:

Beöthy László főispán elnök, Dr. Baróthy Ákos, Frankó Endre, Hlatky Endre, dr. Molnár Imre, Pallay Lajos, Beczkay Lajos, Hoványi Géza, Weisz Károly, dr. Kurländer Ede, dr. Kazay Kálmán, Mandel Adolf, Dr. Vári Szabó Béla, dr. Bulyovszky József, Rácz Mihály, Komlóssy József, Szűts Dezső, ifj. Rimler Károly, Bordé Ferencz, Dus László, Tóth Márton, Busch Dávid, Jablonszky Emil, Ragány János, Nemes Jenő, Szűts István.

Az első nap letárgyalt ügyeinek jegyzőkönyvét hitelesítették s áttértek a hátralevő ügyek tárgyalására.

A tanács előterjeszti, hogy a hadapródiskola felépítése folytán a *járvány-kórházat* be kell szüntetni, miért is gondoskodni kell új járvány-kórházról. Ilyenre alkalmas helyek: 1. az epreskert mögött, 2. Rét-utca végén, 3. a Szálka pusztán és 4. a Rulikovszky-temető mellett. A tanácsot utasítják, hogy ilyen sorrendben indítsa meg a járvány-kórház felállítására az eljárást.

Pallay Lajos aggályosnak tartja, hogy a papnövelde és a gazdasági egyetertje mellett járvány-kórházat létesítsenek. A két helyen növendékek és gyermekek nagy számmal vannak. Elfogadták a tanács javaslatát.

A borellenőrző-bizottságba a lemondott

arcza is mintha feltűnően megszépült volna egy pár év alatt. Legalább Zoltánnak úgy tetszett. Eleinte nem tudta megmagyarázni, de nem is akarta, hogy mi vonja a pajkos leány közelébe. Majd, hogy mindig bolygatták, az élemedett ember jó akaratának mondta, a ki tanácsadásaival, szelid gáncsaival a lányka tulságos szeszélyeit van hivatta mérsékelni. Nem akarta elhinni, hogy jól esik látnia a sötét, csillogó szem pajkos mosolygását, a zongora fehér billentyűin tova futó fehérebb kis ujjakat.

És megtörtént az erős, határozott emberrel az ami csak heves vérű, határozatlan fiatalokkal szokott rendes körülmények között megtörténni.

Mikor a vendégek éppen távozni készültek Erzsike újra ráfüggesztette sötét szemeit, s azt mondta neki halk hangyon:

— Ugy-e Zoltán, maga marad még egy pár perczig? Valamit adni akarok.

Visszaindultak a szalonba. A zongora tezején állt valamelyik imádó hófehér rózsacsókra, kiszakított egyet belőle s Zoltánnak nyújtotta:

— Csak ezt akartam. Tegye el emlékül.

Bizonyosan nem az élemedett ember jóakarata volt az már, ami Zoltánnal megkérdezettette:

— Mi legyen a gondolat, a mit hozzá fűzzek?*

Erzsike egy perczig farkasszemmel nézett vele. Aztán lejjebb csuklódtak a selymes pillák, fehér arcát halvány pir lepte el.

— Szeress és szeretettel!

És megtörtént a pedáns, szigoru Zoltánnal, hogy amint a virágért lehajolt, megcsókolta a kis fehér kezét.

*

Tíz óra volt, mikor Zoltán édes álmából felébredt. A hóról visszaverődő napfény kellemesen szűrődött át az ablak rózsaszínű függönyein. A szekrényen ott feküdt hervadtan a boldog álmot hozó rózsza, nem fehér többé, de halvány, elmosódott sárga.

Zoltán egy pillanatra megütődött.

Aztán mégis megnyugodott; hogyan is maradhatna szegény színénél a szoba perzselő levegőjében.

Pedig csak szint változtatott az . . .

*

Kíváncsi rá, ugy-e Irénke, hogy mi lett tovább Zoltánnal, miért hagyta ott a megyebált már tíz órakor és miért nem vezette oltárhoz Erzsikét, bár tehetne volna?

Nem történt semmi tragikus összeütközés, semmi komédia. A mint a pálmák levelei alól a bálozók zajos tömegébe lépett, első tekintete Erzsikére esett.

Egy nyulánk, csupasz képű gyermekkel sétált karonfogva, a kinek azonban aranyujtásos attilája és pengő sarkantyuja volt.

Erzsike éppen akkor nyújtott át neki kis fehér kezével egy gyönyörű, harmatos kelyhű fehér rózsát . . .

*

. . . Azt hiszem, eltalálja a gondolatomat! . . .

Kaczián Károly helyére *Schenker* Mihályt választották, míg a szintén lemondott elnök helyett *Bordé* Ferenczet nevezte ki a bizottságba elnöknek a főispán.

A Népszabadság ünnepének országos rendezőbizottsága által küldött megkeresést tudomásul vették.

A hegyi öröket bevették a nyugdíjasok közzé. A mostani előregedett hegyöröknek némi kegdyjéről gondoskodnak.

A peczegődrök tisztításáról a tanács egy szabályrendeletet terjesztett be.

Többen szoltak a kérdéshez, s végre is visszaadták a szabályrendeletet a tanácsnak azzal, hogy tegye a nagyon is fontos kérdést tanulmány tárgyává, nem volna-e helyesebb a házi kezelés, s az ügyet tárgyalassa a jogügyi és közegészségügyi szakbizottsággal.

Dotya Ferencz utkaparó fizetését 300 frtról 400 frtra emelni kéri. — Elutasították.

A házaló kereskedésről szóló szabályrendelet módosítását kérte a nagyváradi kereskedelmi kamara. A jogügyi szakbizottság ezt feleslegesnek tartja.

Hosszasabban vitakoztak a kérdésben. *Beczkay* Lajos, *Weisz* Károly védtek a kamara álláspontját, míg *Hlatky* Endre és ifj. *Rimler* Károly ezt feleslegesnek tartják.

A jogügyi bizottság javaslatát fogadták el. A hegyközségi birtokosok 1898. évi költségvetését, a hegyközségi rendészeti szabályrendeletet és a hegyközségi rendtartás módosítását jóváhagyták.

Sipos József és *Nagy* Bálint rendőröket nyugdíjazták.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

A színház-terv jóvá van hagyva.

— A belügyminiszter leirata. —

Félszázad óta »felszinen« van a nagyváradi állandó színház kérdése, míg végre oda jutott, hogy most már két különböző közgyűlési határozata van jóvá hagyva a törvényhatóságnak.

Napokkal előbb, budapesti tudósítónk távirata után, már közöltük, hogy a belügyminiszter a színháznak a Bémer-téren, a Bazár-szorossal kapcsolatos felépítését jóváhagyta.

A miniszter leirata tegnap érkezett le a városhoz s vegyes érzelmeket keltett.

A szeptemberi közgyűlés elhatározta, hogy a már korábbi, jóváhagyott tervtől eltérőleg, a színházat a Bémer-téren építi fel, akként, hogy a *Mayr*, *Weiszlovits*, *Hillinger*, *Tóth* Ferencz házakat kisajátítja, a *Sáfrád* házat pedig lebontatja. Az így nyert területről a Bazár-szorost kiszélesíti, a Bémer-térre homlokzattal felépítik a színházat s a kiszélesített Bazár-szorost és a színház közé két emeletes bazár épületet emel, a melynek 10 évre évi 20,000 frt jövedelmét *Rimanóczy* Kálmán építész biztosította.

E szerint a Bazár-szorost kiszélesítésének a költségét a bazár jövedelme nagy részben fedezné.

A belügyminiszter a műszaki rész felülvizsgálatára felkérte a kereskedelmi miniszterium szakközvegeit, a miért az ügy némi kése delmet szenvedett.

A közgyűlés határozatát többen megfelebebezték; így dr. *Fodor* Gyula, dr. *Radó* Ignác és *Mayr* Sándor adtak be ellenle felebebeztést.

A belügyminiszter azonban a felebebeztéseket elutasította s a közgyűlés határozatát általánosságban jóváhagyta.

A miniszter leiratában megjegyzi, hogy a forgalmi, városrendezési és építészeti szempontból a határozat alapjául szolgáló szabályozási terv kivételre alkalmas és miután ezen tervnek megvalósítását a színház elhelyezésén felül még a közúti közlekedés és a városi utca- zai közlekedés is szükségessé teszi, azért a lebontandó ingatlanok megszerzésére az 1881. évi XLI. t. cz. alapján a kisajátítási jogot

a kereskedelmi miniszter ur f. évi február 12-én 79107—867. sz. a. hozzámm intézett átiratában megadhatónak találta, a város tulajdonát képező *Sáfrád*-féle ház lebontását pedig vagyonfelügyeleti szempontból engedélyezi.

A tárgyalás alatt álló határozat azon részei, melyek szerint a Bazár-épület felépítésével és a többi munkák foganatosításával szabad verseny mellőzésével *Rimanóczy* Kálmán építész az általa tett ajánlat elfogadása mellett megbízott, a jelen esetben szintén jóváhagyhatónak találta, mert a megejtett összehasonlító számítások szerint nevezett építész ajánlata építészeti szempontból a városra nézve előnyösnek mutatkozik; kívánni keil azonban, hogy a lebontandó épületekből kikerülő anyagok közül csakis a teljesen kifogástalan, egészséges, száraz és erős anyag használtassék fel, minélfogva ezen anyagok beépítés előtt szakértők által megvizsgáltatandók.

A felveendő kölcsön tekintetében akkor fog a miniszter határozni, a midőn a felveendő kölcsön összege számszerint már teljes bizton- sággal megállapított.

A határozat azon részét, mely szerint az utcák és terek rendezésére szükséges és kölcsön- nel fedezendő összeg után esedékes évi törlesztések a közevetvám alaptól fizetessenek, oly kikötéssel hagyja jóvá, hogy az utca ren- dezési költségek közzé csakis a kocsutak fel- töltése, illetve leasása, azok burkolása és viz- telenítését célzó munkák költségei számíthatók, ellenben a járdák, vízvezeték létesítés, továbbá a csatornázásból származó egyéb költségek a közevetvám-alap terhére nem eshetnek.

A kisajátítandó ingatlanokból az utcák rendezése, valamint a színház építése után fen- maradó telkek eladási árából befolyó összegek kizárólag a felveendő kölcsönnek az évi tör- lesztési összegben felüli törlesztésére fordítandók.

Ezek a rendelet főbb részei.

A leiratot teljes szövegében nem közöl- hetjük, mivel azt nem kaphattuk meg, daczára ennek, biztos tudomásunk van róla, hogy egyes megszorító pontja is van a miniszter leiratának, a melyeket azonban a város és az ügy érde- kéből nem hozunk nyilvánosságra.

A leiratot kiadják a városi mérnöki hiva- talnak, hogy készítse el a helyszín-rajzokat azokról a házakról, a melyeket ki kell sajáti- tani, vagy megvásárolni.

Azután békés uton megkísérlik a házak megvételét s ha ezt szép szerével nem lehet, a város főügyésze megindítja a kisajátítási eljá- rást.

A Rózsabokor és *Tóth* Ferencz ház telkei mihamarább szabaddá lehetnek s itt megkez- dett volna a színház alapozása.

Rimanóczy Kálmán kivihetőnek tartja, hogy az 1899. év őszén a színház már meg- nyitható lesz. Ha a fentebb említett két telek június elsején szabaddá lesz, ez évben még fedél alá jöhet az épület s a jövő nyáron tel- jesen elkészíthető a színház.

A harmadik vashid.

Nagyvárad, 1898. márcz. 12-én.

Szépítési egyesületünk márczius hó 13-án vasárnap 10 órakor Nagyvárad város tanács- termében tartja rendes évi közgyűlését, mely- nek tárgysorozatába fel van véve a Széles- utca rendezése és az ott építendő harmadik vashid; illetőleg ez ügyben városunk törvény- hatóságához intézendő megkeresés.

Egyesületünk választmánya előtt felvettem a kérdést, de a többség csak a Széles-utca

rendezésére volt hajlandó megbízást adni, illetőleg a t. közgyűlés elé ify értelemben fog javaslatot terjeszteni.

A t. választmányban felhozott ellenvetése- ket óhajtanám a közgyűlés előtt megvilágítani, hogy ezen közérdekeket képező terv ne merül-jön a feledés homályába.

Ezen ellenvetések:

1. a hid építése legalább is 200.000 frtba kerülne, mely kiadásra városunk most képtelen;

2. a hid építése szóba nem jöhet a vásár- terek végleges elhelyezése előtt;

3. a harmadik hid építése esetén a ló és marhavásártérre jövő közönség elkerüli a vá- rost, nem eszközöl bevásárlásokat s ez az ipar és kereskedelem, tehát közvetve a város kárá- val járna.

Mennyibe kerülne a vashid?

Az első ellenvetésre megjegyzésem az, hogy a hid létesítése ugy sem lehet a legközelebbi jövő kérdése, miután a szükséges műszaki és számvetési munkák, a pályázat kiírása, a terv- nek a törvényes fórumok előtt való tárgyalása oly tetemes időt vesz igénybe, hogy ily fontos dolgot soha sem lehet eléggé korán kezdemé- nyezni.

A költség kérdésére van szerencsém be- cses figyelmeket felhívni, hogy Biharvármegye *Gyires* község határában a Sebes-Körözsön át szekér és gyalog forgalomra berendezett 59 méter nyílású vashidat fog építtetni, mely a vármegyéhez leérkezett jóváhagyott költségvetés szerint 48.000 frtba fog kerülni.

Gyiresnél a Körözs vize az Aduna és Pecze patakokkal, valamint a talaj vizekkel gyarapodva, van legalább is oly széles, mint Nagyváradnál, s így nem hihető, hogy itt egy hid többbe kerülni annál is inkább, mert váro- sunkba minden építési anyag könnyebben száll- litható s egy ily hid iránt igényeink szintén nem nagyobbak, mint a gyiresi irántiak.

Tehát Nagyvárad városa is megfogja hoz- hatni ezen áldozatot, melyből a vámszedés foly- tán egy rész ugy is megtérül, annál is inkább, mert városunk érdemes főmérnöke, mint a »Szabadság« márcz. 10-iki számában olvasható, belátván a közlekedési zavarokat, a vidéki sze- kér és jószág forgalmat távol akarja tartani a Szt.-János utcától. De természetesen ez által majd a fő- és Sztaroveszky-utca forgalmának lebonyolódása fog mig veszélyesebbé válni.

A második ellenvetésre azt hiszem elég annyit megjegyezni, hogy a mostaninál jobb helyet a ló és marhavásártér számára találni alig lehet, de ez sem érv arra, hogy átiratun- kat elejtsük; igen természetes hogy a törvény- hatóság előbb azt fogja tárgyalni, azután a hid kérdését.

Nem lesz kárára a kereskedelemre.

A mi végül az iparnak és kereskedelem- nek a hid létesítése által való károsodásait illeti ismeretes, hogy Debreczen, Arad, Szolnok, Ko- lozsvár és az egész ország panaszodik a for- galom csökkenése miatt. Nem helyi baj ez, ha- nem országos.

Phylloxera, sertésvész és egyéb állatbe- tegségek, az 1896 évi gyenge és a tavalyi há- tározottan rossz év és ezek folytán előállott munkászavargások sujtották az egész országot, ezek bénító hatását érzi mindenki.

Azután köztudomásu dolog az is, hogy a vásári üzlet lebonyolítása előtt senki sem vásá- rol. A kinek szüksége van, az a hid létesítése után is be fog jönni a városba.

Tehát a város nem fogja kárát vallani a hidnak s az ipar és kereskedelem egy-két — adja az Isten — jó termő év után ismét meg- izmosodik.

A közügy érdekében tehát kérem t. tag- társaimat, hogy a közgyűlésre mentől számo- sabbban megjelenni s a fentiek tekintetbe vé- telével határozni.

Szoljunk hozzá többen ez ügghöz, mert a szó és tollharc: élet, mozgás, surlódás; mely meleget és villamosságot fejleszt, ez a kettő pedig életet és világít.

Géczy Lajos.

UJDONSAGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Március 13. Szépitési egyet közgyűlése d. e. 10 órakor a városházán.
Március 16. Meggyűlés d. e. 9 órakor.
Március 16. Gazdasági egyet választmányi és közgyűlése d. u. 3 órakor.
Március 19. Egészségügyi bizottság ülése a városházán d. u. 4 órakor.

A »vasárnapi népszerű felolvasások« sorrendje:

Március 13. »Március 15-ének emléke.« Tartja dr. Türr Lajos.

* Az özvegy trónörökös nő állapota. Az özvegy trónörökös nő állapota véglegesen jóra fordult és nincs semmi kétség az iránt, hogy a legközelebbi napokban már arról adhatunk hírt, hogy a fenséges asszony elhagyta a kórházat. A tegnapi hivatalos közli az e hó 10-éről kelt orvosi jelentést, a mely így hangzik:

Tizennegyedik orvosi jelentés.

Stefánia főherceggasszony özvegy trónörökös nő 6 cs. és kir. fenségénél a tüdő lob bal szárnyának és a mellhártyának lobos tünetei további lassu visszafelépülésben vannak. Az általános érzet jó.

Kelt Bécsben, 1898. évi március hó 10-én délelőtt.

Dr. Neusser, s. k. tanár. Dr. Widerhofer, s. k. tanár.

Dr. Auchenhaler, s. k. udvari orvos.

*

A tegnapi állapotról pedig következő távirataink így szólnak:

Bécs, március 11. (Saját tudós. távirat.) Tekintettel Stefánia özvegy trónörökös nő kedvező állapotára, több orvosi jelentést nem adnak ki. A mai utolsó jelentés így szól: A gyógyulás lassan előrehalad, noha a bal tüdőszárnyban a lobosodás maradványai még észlelhetők.

Bécs, márc. 11. (Saját tudósítónk távirata.) Stefánia özvegy trónörökös nő az egész éjén át aludt s állapota tartósan igen kedvező.

* **Március 15. a jogakadémián.** Mint eddig minden évben, úgy az idén is megtartják a jogászok az 6. külön március 15-iki ünnepélyeket. Ezzel kívánnak hozzájárulni annak a hatalmas, lelkes mozgalomnak az emeléséhez, mely szabadságharcunk 50 éves fordulóján az egész nemzetet ama nagy napok emlékezte körül gyűjti össze szívből, lélekben. Az ünnepély műsora a következő:

1. Szózat.
2. Elnöki megnyitó beszéd, tartja: *Örley Dénes*.
3. Március 15. Jakab Ödöntől, szavalja: *Fráter Pál*.
4. Alkalmi beszéd, írta: Hegyesi Pál, felolvassa: *Miskolczy Pál*.
5. Talpra magyar! szavalja: *Fehér Kálmán*.
6. Himnusz.

Az ünnepély este 6 órakor tartatik meg a jogakadémia dísztermében s arra külön meghívók kibocsátása nélkül a t. közönséget ezuttal hívja meg az elnökség.

* **Polgármesterünk és a névmagyarosítás.** »M. kir. belügyminiszter 13221—V. e. *Körrendelet* valamennyi törvényhatóságnak. *Telkes* Simon a központi névmagyarosító társaság elnöke *Hogy magyarosítsuk a vezetékeveket?* című füzetének 1. példányát oly felhívással küldöm, megfelelő terjesztés végett, a törvényhatóság közönségéhez, hogy utasítsa az összes tisztviselőket a névmagyarosítás üdvös mozgalomának minél szélesebb körökben előmozdítására. Budapest, 1898. febr. 5. a miniszter helyett: *Lalkóczy József* s. k., államtitkár. Ezen belügyminiszteri leiratnak megfelelőleg polgármesterünk haladék nélkül a következő felhívást intézte a

tisztviselőkhöz: »A nagymélt. m. kir. belügyminiszter urnak leiratát a névmagyarosítás üdvös mozgalomának minél szélesebb körökben való előmozdítása végett az összes tisztviselővel, kezelő és segédszeméllyel hiteles másolatban közlöm azzal, hogy a névmagyarosításra vonatkozó elhatározásukat hazafini érzésük önkéntes megnyilatkozására bízom. N.-Várad, 1898. febr. 16. Dr. *Bulyovszky* s. k. polgármester. Ez az intézkedés, a mely különben fölöslegessé tesz minden dicséretet és magyarázatot, úgy hiszszük, őszinte örömet kelt és kelthet mindenkiben.

* **A polgári leányiskola hazafias ünnepe.** A nagyvárad községi polgári leányiskolai önképzőköre 1898. március 15-én, délután 4 órakor a közs. polgári fiúiskola tornacsarnokában (Nagypiac-tér) a szabadság kivívásának 50-ik évfordulója alkalmából h a z a f i a s ü n n e p s é g e t rendez. Az ünnepély műsora a következő:

1. „Himnusz“; éneklí a polgári leányiskolai dalkör.
2. „Március 15-dike“ Indaly Gyulától; szavalja *Reschofszy Ilona*.
3. „Talpra magyar“ *Belezna Antal*tól; éneklí a dalkör.
4. „Honszerlem“ *Lampérth Gézá*tól; szavalja *Bródi Szeréna*.
5. „Rhapsodie Hongroise Nr. 6.“; zongorán előadja *Schwarcz Juliska*.
6. „Áldd meg Isten, áldd meg e hont“ *Belezna Antal*tól; éneklí a dalkör.
7. „A szabadság napja“; szindarab. *Irtá*: özv. *Személy Kálmán*é.

Személyek:

Bercsényi Istváné Belényesi Ilona
Árpád jogász, fia (beteg) Hanslián Hermína
Ilona Mészáros Karola
Gizella } leányai Buhl Kornélia
Erzsike } Lévy Jolán
Jolán Bottlik Erzsike
Alice, a leányok barátnéja Padala Eugénia
Szobaleány Grünfeld Etelka

Történi 1848. március 15-én Budapesten, egy előkelő család házában.

8. *Élőkép.* »Szabadság!« — »Egyenlőség!« — »Testvériség!«

a) Szabadság!: *Dus Piroška* és *Fejér Irénke*.
b) Egyenlőség!: *Darvassy Margit* (angyal), továbbá: *Berger Vilma*, *Julier Margit*, *Fleischer Margit*, *Mittheiler Jolán*, *Papp Mária*, *Sonnenfeld Vilma*, *Szöke Teréz* (a társadalom különböző rétegeiből).

c) Testvériség!: *Kaminszky Olga* (angyal). Magyar jelmezben: *Blau Frida*, *Gyenge Erzsike*, *Hegedüs Ilona* (hunyadi), *Feldheim Róza* (kalotaszegi), *Winter Ilona*. — Horvát jelmezben: *Gerlach Irén*. — Szász jelmezben: *Kirschner Erzsike*. — Szerb jelmezben: *Diósy Jolánka*. — Román jelmezben: *Füzy Vilma* és *Láposy Erzsike*.

Az ünnepélyre szétküldött meghívók egy-szersmid belépti jegyül is szolgálnak.

* **Ülések a városházán.** Nagyvárad város közegészségügyi szakbizottsága márc. 19-én d. u. 4 órakor a városházán ülést tart. Előzetesen értekezlet lesz a polgármesternél a dajkaságba adott gyermekek ügyében és a tüdővész elleni védekezés tárgyában.

* **Március 15. a Biharmegyei körben.** A Budapesten fennálló Biharmegyei kör 1848. március 15-ének emlékére, folyó hó 15-én, — kedden — *Klivényi Ferencz* (volt *Petánovits*, *Andrássy-ut 39.*) vendéglőjének külön termében társasvacsorával egybekötött diszgyűlést tart. Kezdeté fél 8 órakor.

Műsor:

1. Elnöki megnyitó, mondja *Bihari Sándor*.
2. Ünnepi beszéd, mondja *Ritter Ignác*.
3. Zongorázik *Schönwald Arnold*.
4. »A bihari félistenek« írta *Hegyesi Márton*, felolvassa *Földes Mór*.
5. *Ábrányi Emil*, »Március 15-én« szavalja *Kardos Ede*.
6. *Hegedül Szigeti Dezső*, zongorán kíséri *Schönwald Arnold*.

* **Helyreigazítás.** Keddi számunkban megírtuk, hogy *Telegden* a posta hivatalban tűz

ütött ki, amelyet még idejekorán észrevettek és eloltották. Most mint illetékes helyről értesülünk tűz nem is volt, hanem csak a lámpában levő petroleum gyuladt meg, amit azonnal el is oltottak.

* **Az üstökös.** Lapunk egy barátja járt szerkesztőségünkben tegnap és muló döbbenettel beszélt, hogy üstökösöt látott. Szerkesztőségünk promoteálendő természetű, rögtön vallatára fogta a csodát látott férfit. Kisült azután, hogy egy helyi érdekű borbélynál tünt fel tegnap az üstökös, mint vendég. Nem nyíratott haját, oh nem, csak borotválkozott. Sportszerűen volt öltözve; prémes bekecsben, ellenben sárga szattyán lábravalóban. Be is mutatta magát: *Nyiregyházi Dr. Kósa Lajos* vagyok, a nemzet zseniusza! — És holmi hitvány 20 filléresekért rögtön áruba is bocsátotta lánglelke nyomdafestéket látott termékeit. Vevő ugyan nem igen akadt, de annál több volt a bábélyt, hogy áhitattal kezelje silány szerszámát, mert nagy alakot borotvál. Ami azonban a legesodálatosabb, fizetett, valósággal fizetett; sőt nagylelkű is volt, mert egy láng-terméket hátra is hagyott. Ime, a czime: »Uj korszak című lyrai költemények; *Irtá Nyiregyházy Dr. Kósa Lajos*, nemzeti geniusz.« — S vajjon hol nyomtatták volna másutt e borzalmas verseket mint *Hódmezővásárhelyen*, 1898-ban a »Részvény-nyomda«-ban? — Négy szörnyeteg van e füzetben; négy szörnyeteg vers. *Hazafy Veray*, *Honffy Keresztési* és özv. *Etsedi* határozottan le vannak főzve. Ilyet nem termelt egyikük sem. A *Merengés* egyik részlete például eként hangzik: . . . »A legutolsó hervatag virág elnyil örökre reménytelenül! Madár-talanná árval e vadon zörgő harasztion bércezen Dalát felejtí busan a bokor.« Nincs a világon olyan vasidegű ember, a ki ezeket a viziló-verseket erősebb rázkódás nélkül olvassa.

* **Életunt cselédeány.** Tegnap éjjel értesítették a rendőrséget, hogy *Sárközi Teréz* 25 éves cselédeány, aki most *Weinberger Ignác*znél szolgált, megmérgezte magát és hogy betegen fekszik gazdája lakásán. A rendőrség azonnal megjelent a helyszínén és a beteg leányt beszállították a kórházba, a hol tegnap kihallgatták. *Sárközi Teréz* a rendőrségnek azt vallotta, hogy azért akart megválni ettől az élettől, mert egy katonát szeretett igazán és a katona nem viszonzta már érzelmeit, hűlenül elhagyta. Mikor ezt megtudta, mindjárt elhatározta, hogy öngyilkos lesz és ezért csütörtökön este négy pakli gyufának a mérgét vízbe feloldotta és azt nagy csomó leánder levéllel megfőzte s megitta. A szerelmes leány tettét a házbéliek csakhamar észre vették és hírt adtak a rendőrségnek. A leány már jobban van és néhány nap mulva már el is fogja hagyhatni a kórházat.

* **Becsületes megtalálók.** A mult héten *Barta Róza* sonkolyosi lakos elveszített az országúton egy 40 forint értékű női arany órát. Az órát nem sok idő mulva megtalálta két sonkolyosi lakos *Linger Éva* és *Linger Viktoria*, akik az órát azonnal el is adták *Zsursz Mihálynak* hatvan krért. A káros mikor észrevette, hogy órája elveszett, *Tenkó Mihály*t bizta meg az óra előkerítésével, aki meg is fogta a tetteseket, azonban ezek adtak neki öt forintot és így ő is hallgatott. Végre a csendőrség nyomára jött a dolognak és mindnyájukat letartóztatta.

* **Körözött tolvaj.** *Lakatos György* sályi lakostól a mult napokban *Balog József* ismeretes csavargó ellopott egy pénzzel telt erszényt, amelyikben 60 frt volt. *Lakatos* a lopást észrevette, azonban *Balog* már akkor tul volt a látó határon és azóta nem került meg. A csendőrség mindenütt kereste, de hiába, most azután országos köröztetést rendeltek el.

Picquart kardja.

Igen! Igen. A történelmet tanította az öreg ur. Kurta kis ember volt s földi porhüvelyénél csak a memoriája volt még kurtább. Nem a tudományában volt rövid a memoriája, — rengeteg sokat tudott, — hanem úgy magyarázat közben, mikor nagyon megakarta értetni magát, akkor esa-

pött össze tücsköt-bogarat és soha sem tudta a mondat végén, hogy honnan is kezdte az elejét?

Ő cselekedte meg azt a mondást is, hogy:

— Mikor vak Béla meglátta az ellenséget, kirántotta a kardját és közéjük lőtt.

Ezt a mondást titkos memoárjaimban őriztem és nevettem rajta mindig, ha eszembe jutott.

Most pedig látom, hogy komolyabb a dolog, mint sem hittem volna, mert csakugyan lehet lőni karddal.

Ime a nevezetes eset:

Vicze fekete tengert képez az a tinta menyenyiség, amelyet felírtak a Dreyfus—Zola furesa háboru idején. A tinta elfolyt s nem sodort el semmit, de felkavart sok mindent az aljból, Picquart ezredest is, a többek közt, ki oda állott tanunak, hogy segítsen azokon, kik a külföld előtt megbélyegezték a francia juszticiát és hadsereget.

Ennek az urnak elláták a baját otthon s azt hittük, hogy ezzel rendben van a dolog. De nem. Budapesten összeáll 120 magán ember, ki tudja mifélék, hisz a nevüket sem hozták nyilvánosságra és lelkesedésük láváját kiöntötték 400 frtba, mely summán kardot csináltattak Picquart ur számára.

Hogy aztán ékeesebb legyen a szablya, rá vésették a magyar czimert is és így akarták elküldeni a magyarság nevében.

Nos! ez a kard megtetszett Rudnaynak és a detektívjeivel lefoglaltatta saját bűrója számára a magyar czimer jogtalan használata miatt s így Picquart ur csak 120 szempár fájó könnyeit kapja — magyar czimer nélkül.

A lefoglalás iniciatívája pedig a külügyminiszteriumból ered.

Hogy is értelmezzem tehát az öreg tudósom szavait:

Százhusz elvakult ember, a magyarság nevében, a haza czimerével kardot csináltat és — csunya bakot lőtt.

Nem való a kard mindenki kezébe.

Kóby.

Lövöldöző gyermekek.

— A flóberezés következménye. —

Tegnap a felső vasuti hid mellett levő füzesen egy fiatal 12 éves gyermek rálőtt egyik barátjára azért, mert az régebben az anyját szidalmazta.

Az eset azért is figyelmet érdemel, mert hasonló eset mindennap előfordulhat, hiszen a fiatal iskolás gyermekek tömegesen keresik fel a város közelében levő helyeket fegyverrel és ott az éneklő madarakat lövöldözik és mindig kivannak annak a veszélynek téve, hogy valamelyik vigyázatlan társok meglövi.

Már magában véve az is, hogy az éneklő madarakat pusztítják, amit pedig a törvény szigorúan tilt, elegendő ok lenne arra, hogy a rendőrség szigorúan megbüntesse ezeket, de a mostani eset fényesen bizonyítja azt, hogy ezeknél a »flóberezéseknél« más komolyabb bajok is lehetnek.

A dolog különben az, hogy tegnap két fiatal 12 éves, második realista gyermek kiment a felső vasuti hidnál levő füzesbe — vadászni.

Amint ott járkáltak és a madarakra lövöldöztek, oda ment hozzájuk egy ismerősök Farkas Sándor, aki elkérte a flóbert-pisztolyt tőlük, hogy ő is lőjön egy verebet. Mikor a pisztoly Farkasnál volt, oda ment egy negyedik fiu Zenovits János, aki Farkasnak az anyját egyszer szidalmazta.

Mikor Farkas Zenovitsot meglátta, felébredt benne a régi gyűlölség és rászegezte a töltött pisztolyt Zenovitsra és

elsütötte. A 6 mm. golyó a Zenovits lábszárába furódott és a fiu a lövés következtében összeesett.

Mikor Farkas a pisztolyt Zenovitsra rászegezte, akkor az egyik fiu oda kiáltott neki:

Ne lőjj rá, hanem csak mellé; azonban később figyelmeztette, mert akkor már a pisztoly elsült.

A lövés után, mikor a sebesült összeesett, a tettes megijedt és sietve hagyta el a tett színhelyét, míg a két realista nem vesztette el lélekjelenetét és a fiut haza vitték szüleihez, ahonnan a rendőrség bevitte a kórházba.

A rendőrség délutánra mind a három tettest megidézte.

A tulajonképpeni tettes Farkas azt mondja, hogy őt az egyik realista biztatta, hogy lőjje meg Zenovitsot, s hogy a realista adta oda neki a pisztolyt ezekkel a szavakkal:

— Nesze lőjj bele!

A két realista azonban ezt tagadja, azt mondják, hogy Farkas az ő ellenzésök dacára lőtte meg Zenovitsot.

Farkas a rendőrség letartóztatva és vizsgálati fogságba helyezte, egyben megkereste a realiskola igazgatóságát ez ügyből kifolyólag.

Zenovitsnak az állapota eddig egészen kielégítő s ha semmiféle komplikatio nem jön, úgy néhány nap alatt sebe be is fog hegedni.

Szigoruan ellenőrizni kellene a szülőknek gyermekeik kedvteléseit, különösen a gyermekek között elharapódzott flóberezést, mert az ilyen dolog igen kellemetlenül érinti az iskolát is, bár a tanári kart az egész dologban felelősség nem terheli, mert az intézetben a fegyelem példányszerű s az egész szerencsétlenség szünnapon, csütörtök délután történt.

IRODALOM.

»Julcsa« vagy a jónevelés gyümölcse, társadalmi regény, füzve, 2 frt 50 kr helyett 1 frt. E társadalmi regény tartalma az Istenben bizás és Szűz Máriának megható tisztelete gyönyörű feldolgozásban, mi által valóban a vallásos irodalom egyik gyöngyét képezi, melynek egy katolikusk családában sem volna szabad hiányoznia. Lélekemelő, a kath. szellemet nagyban nevelő olvasmányt nyújt; kitűnő népies nyelvezete megkapó, a cselekmény oly érdekesítő, hogy az olvasó megkedveli a regény szereplőit, mintegy velük érez, megérti örömeiket, bánatjukat; s végül az igaz hitnek a Szűzanyában való rendíthetetlen bizalomnak diadalra jutása képezi az olvasmány lélekemelő tartalmát. Melegen ajánljuk különösen kath. iskolai és népkönyvtáraknak. Az összeg postautalványon küldhető be, s a könyv bérmentve küldetik meg a kiadók Seiler Henrik utódai könyvkereskedése által Szombathelyen.

Igazságszolgáltatás.

A nagyváradi kir. tábla elintézett ügyei.

Büntető tanács.

Előadó: Bócz Géza.

330. Gergár Ávrám hagyatéki ügye — feloldva.

360. Szirb Mojszáné hagyatéki ügye — helyben hagyva.

385. Ludae Petru hagyatéki ügye — részben megváltoztatva.

Előadó: Dobosfy Alajos.

446. Roheim Sándor — Stern Dezső — megváltoztatva.

450. Id. Borbély A. — Nádor L. és czég — megváltoztatva.

452. László malom fel. sz. Frankl Lázár — feloldva.

478. Lengyel Sándor — Hinkó Istvánné — részben feloldva, részben megváltoztatva.

Előadó: Urbán Adolf.

333. Blener Zsigmond család bukás — részben megváltoztatva

383. Bende Károly lopás — h. hagyva.

395. Lengyel Géza becsületsértés — visszaütés.

476. Marián Péter lopás — feloldva.

499. Buda Floare lopás — megváltoztatva.

547. Farkas Pálné becsületsértés — rendelet.

573. Baldaszi Mihály súlyos testi sértés —

590. Sebján Pál súlyos testi sértés — megváltoztatva.

REGÉNY-CSARNOK.

ÜZLET és SZERELEM.

Németből: — plex. 45.

Anna feszült figyelemmel hallgatta Askán beszédét, de ezen utóbbi szavaknál megszakította őt és így szólt:

— Megfelejtkeztél valamiről! S ez éppen a fődolog. A te atyád azt kívánja, hogy ne csak kerüljük egymást ama két és fél esztendő alatt, hanem, hogy egyikünk se érezze többé lekötöttnek magát a másikához. Nos, mit szólasz te ehhez?

— No, a mi ezt illeti, — felelő Askán kissé ingadozva — hát nagyon természetes, hogy ennek így kell maradnia. Ezen már nem lehet...

Azonban tovább nem folytathatta, torkára forrt a szó.

A szíven talált fiatal leány e cinikus szavak hallatára felugrott helyéről s mintegy kigyult arcú cherub termett a meglepett fiatal ember előtt. És rettenetes felindulásában egyik kezével vállon ragadta őt, míg a másikkal parancsolólag mutatott neki az ajtó felé.

— Pusztulj a szemem elől te aljas hitszegő! S légy átkozott, jellemtelen szavaid és tetteidért! Es, ha mint koldust látnálak viszont az életben, a ki házról-házra jár, hogy nyomorult életét tovább tengesse, sem tudnék többé rád tekinteni! És ha kinjaidban fetrengenél is előttem az utca porában, még sem nyujtanám feléd kezem, hogy felsegéljelek. Te alávaló hitvány szószegő! Nyulszívű, gyáva kéjenc, te aki képes voltál aljas szándékkal hozzám jönni és hideg vérrel mártani szívembe gyilkos törődöt...

Tudd meg nyomorult, hogy én már hajlandó voltam a béke és szerelmünk érdekében engedni. De reméltem, hogy legalább a látszatát meg fogod őrizni a tisztességnél és nem fogod magad előttem ilyen leplezetlen sivár léleknek bemutatni.

De te tudatosan üztél ilyen felháborító játékot az én hű szívemmel. Volt szíved hozzá, hogy elcsábíts egy ilyen magamfajta szegény teremtet, a kinek a becsületén és rajtavalóján kívül egyebe sincs! A kinek összes hozományja az a bár tetszetős, de mulandó szépségű külső lárva, melylyel őt az Isten születésekor megajándékozta...

Es az ilyen emberek még képzelődnek. És többre tartják magukat más embereknél, azért, mert pénzük van! Ah, de nincs becsületük, hanem a bűnök fertőjében fetrengenek és arra sem méltók, hogy a lábunk ujját megcsokolják!...

Es most tovább egy házzal! Ez az én lakásom!...

Igy szólt a lány, mint egy tüzes láva szórva szíve lángját a megsemmisített ifjura.

Az pedig sápadtan és szótlánul vánszorgott ki Anna szobájából, mintha a bosszuló végzet ítéletét olvasták volna a fejére.

Ezen mozgalmas események folyama alatt Fredericó fáradhatlanul munkálkodott Kück oldalán közös vállalatuk felvirágoztatása érdekében. Vezette az irodai teendőket. Hogy a javában működő gyár termékeinek még nagyobb piacot biztosítson, beutazta az ország egyes

vidékeit s annak különböző pontjain ügynökségeket szervezett.

Epen egy ilyen országos körutjáról érkezett haza ezuttal is és a pályaudvaron, mint rendesen ez alkalommal is az öreg Kück fogadta.

— No mi ujság Angelináról, öregem? kérdezé s legvidámabb hangulatban miután utjának kedvező eredményéről referált hűséges üzletársának.

— Jaj, nagy baj van, kedves Fredericó — válaszolt az öreg csüggedten. A kisasszony eltűnt. Senki sem tudja hova lett a kapitányéktól. . . .

(Foly. köv.)

TAVIRATOK.

Széchenyi Imre gróf meghalt.

Budapest, márcz. 11. (Saját tud. táv.) Széchenyi Imre gróf, volt berlini nagykövet meghalt. Ő Felsége személyesen meleg részvétlét küldött a gyászoló családhoz. A német császár és császárné szintén táviratban fejezték ki részvétüket és pedig a következőképpen: »Szívünk mélyéből fakadó részvétünket fejezzük ki Önöknek pótolhatlan veszteségük fölött. Isten ne hagyja el Önöket«.

Párbaj a Bokross-ügyben

Budapest, márcz. 11. (Saj. tud. táv.) Klebersberg Zdenkó és Bethlen Balázs a Bokross ügyből kifolyólag ma kardpárbajoztak. Bethlen két hosszú vágást kapott a mellére.

Szalavszky—Ivanka párbaj.

Budapest, márcz. 11. (Saj. tud. táv.) Szalavszky főispán és Ivanka Oszkár képviselő között ma délelőtt 11 órakor volt meg a pisztoly párbaj az üllői-uti laktanyában. A párbajnál Demjanovich Emil és Farkas orvosok assistáltak. A jelre a felek felemelték pisztolyukat és Szalavszky, ki nagyot hal, nehogy Ivanka őt megelőzhesse a lövésben, hirtelen két lépést előre téve, elsütötte pisztolyát. A golyó nem talált. Nyomban utána Ivanka is lött. Golyója Szalavszky jobb alsó lábán a nadrágot átszakítva, bal alsó lábának csontjába furódott. Az orvosok rögtön gyógykezelés alá vették a sebesültet. A két fél nem békült ki.

Krakói diák gyűlés.

Budapest, márcz. 11. (Saj. tud. táv.) Tegnap este a diákok összejevetelt rendeztek, amelyen Stojalowski páternek is beszédet kellett volna mondani. Szocialista munkások is jelentek meg és lármás jelenetek voltak. Minthogy az összejevetel nem volt bejelentve, a rendőrség az egybegyűlteket szétoszlatta.

Engedmény a portának.

Budapest, márcz. 11. (Saj. tud. táv.) Hir szerint Oroszország a porta kérésére beleegyezett, hogy a hátra lévő hadi karpótlásból 1.200.000 font helyett egyelőre csak 700.000 fontot fizessenek.

Török dementi.

Budapest, márcz. 11. (Saj. tud. táv.) Külön forrásból jelentik: Egy külföldi lap konstantinápolyi jelentése ellenében hivatalos török körökben konstatálják, hogy

nem igaz, mintha egy thessáliából érkezett török tisztet letartóztattak volna, mert tagja az ifju-török pártnak.

Vasuti baleset.

Budapest, márcz. 11. (Saj. tud. táv.) Villachból sürgönyzik: A 970. sz. vonat, amely tegnap este indult el Pontafelből olasz munkásokkal, hajnali 5 órakor a judenburg állomás bejáratánál állítólag egy rendező jel téves értelmezése következtében összesurlódott egy üres kocsisorral, amelyet ép akkor tolattak. Egy konduktor és 3 olasz munkás súlyosan, egy másik konduktor könnyű sérülést szenvedett. Hat kocsi kisebb-nagyobb mértékben megrongálódott.

KÖZGAZDASÁG.

Dohány trágyázási kísérletek.*

A magyar-óvári növénytermelési kísérleti állomás mint az előző években, úgy 1896-ban is foglalkozott dohányműtrágyázási kísérletekkel összesen 14 gazdaságba küldött műtrágyát, s ezek közül 12-ből érkeztek be az adatok. A kísérletek szuperfoszfáttal, chilisalétrómmal és kénsavas káliummal eszköztettek, a kísérletezők egyrésze azonban magas százaléku dohány műtrágyával is kísérletezett, a mely műtrágya a tápanyagokat vegytiszta állapotban tartalmazza s a plántázás alkalmával oldott állapotban nyer alkalmazást. Az említett trágyafélék különböző kombinációkban nyertek alkalmazást.

Az ezen kísérletekből beérkezett eredményekből az állomás mindenekelőtt azon következtetést vonja le, hogy az 1895-ik évi eredmények kedvezőbbek voltak, a minek oka abban kereshető, hogy az 1896-ik évi időjárás nagyon is kedvezőül volt a műtrágyázásra. Ennek dacára az alkalmazott műtrágyák a legtöbb esetben igen jelentékeny termés többletet eredményeztek, mégsem lehetséges ezen kísérletekből megállapítani, hogy melyik műtrágya keverék szolgáltatja a legkedvezőbb eredményeket. Azon következtetés azonban határozottan levonható, miszerint Neszlernek azon állítása, hogy a foszforsav árt a dohánynak, épenséggel nem felel meg a valóságnak, sőt a kísérletek azt látszanak bizonyítani, miszerint a foszforsav trágyát a dohány leginkább megkívánja s vele úgy a mennyiséget mint a minőséget fokozni lehet, kísérletezők oda is nyilatkoztak, hogy ezután csak szuperfoszfátot — de azt azután a dohány termelésre használt egész területen — használni fogják.

A talaji és égáji viszonyok szerint a trágyafélék hatása nagyon is eltérő. Az egyik helyen a plachilisalétrómot elítélik, a másikon kiválóan alkalmasnak tartják. Kimondja ezért a kísérleti állomás, hogy a mesterséges trágyafélékkel a dohánynak úgy a mennyi mint a minőségét fokozhatjuk ugyan, de arra nézve, hogy minő műtrágyával, csakis az illető gazdaságban végzett kísérletek nyújthatnak felvilágosítást. Ez ugyan más növényeknél is áll, de talán egyiknél se oly nagy mértékben, mint a dohánynál, mert pl. az eddigi kísérletek alapján elmondható, hogy az őszi gabona termését egyedül szuperfoszfát, a rétet Thomas salak és kaint, a homoki szőlő termését mind a három alkalmazásával fokozhatjuk, míg a dohányra nézve hasonló következtetés, az eddigi kísérletek alapján nem vonhatunk le.

Kivételt e tekintetben csakis a folyékony műtrágya képez, mely azonban aránylag csekély számu kísérlettel lett csak kipróbálva s ezért határozott vélemény nem nyilvánítható, annyi tény, hogy a múlt évben a legtöbb helyen igen jó eredménnyel használtott, mert úgy a mennyi — mint a minőségre igen kedvező hatással volt. Ezen trágya féle alkalmazása azonban nagy óvatosságot igényel, mert különben könnyen kiöli a palántát, ha a folyékony trágya

* A magyar-óvári növénytermelési kísérleti állomás 1896-ik évi jelentéséből.

kiöntözése után azonnal palántázunk, miért is a trágya kiöntözése után vagy 24 órával kell palántázni, vagy pedig azon helyeken, a hova a palánta kerül, kapával csekély lyukat vágunk, oda öntjük a trágyát s ültetés előtti a kapával kihuzott földet visszahelyezzük s ebbe ültetjük a palántát, a mikor a folyékony trágya a zsenge palántának nem fog ártani.

Mértékletességi egyesületek. Az is ákoság elleni küzdelem jóformán Európa minden művelt országában sikeresen folyik, csakis Magyarországon nem. Az angolok vasárnap bezárják a kocsmákat. A francziák országsszerte mértékletességi egyesületeket alapítanak az iszákosságra hajlók megjavítására, különösen azért látnak nagy hévvel a dologhoz, mert rájöttek, hogy az abszint fogyasztás hét év alatt megháromszorozódott. A különben is józan németek az iszákosságnak köztük meglevő csekély százalékát is kiirtani törekszenek. Mindenütt felismerték, hogy a szeszszel való visszaélés előmozdítja az erkölclelenséget, szülője és okozója a legnagyobb bűnöknek. A szesz élvezete gyengíti a nemzet munkabírását, fogyasztja az egyesek és ezzel a nemzet erejét.

Nálunk úgy fogják fel a dolgot, mintha a szesz ellen agitáció, a mértékletességi egyesületek alakítása, támadást involválna az állam, regale ellen és e miatt fölülről bizony nem jó szemmel nézik a jobbak azon törekvését, hogy minél több embert elvonjanak a szesz hatalmától. Magyarországon alig hallani valamit a mértékletességi egyesületekről. Szinte csodaszamba megy, ha egy évben egy-kettő alakul. Így állván a dolog, ez a feladat is a szövetségre hárul. A községi szövettek arra is hivatva vannak és módjukban is áll, hogy e téren üdvösen működjenek. Kívánják meg tagjaiktól, hogy mértékletes életet éljenek és a szeszről tartózkodjanak. A hol erre fognak törekedni, ott rohamosan fel fog szökni a szövetséget betétállománya és fokozódni fog a tagok és a község jóléte.

TOZSDE.

— A Tiszántul eredeti távirata. —

Gabonatözsde.

Készaru búzában az irányzat szilárd volt.

Határidők.

Budapest, márcz. 11.

Buza ősze	— — — — —	9.05
Buza tavaszra	— — — — —	11.96
Tengeri	— — — — —	5.36
Rozs ősze	— — — — —	8.48
Zab ősze	— — — — —	6.44

Értéktözsde.

Az irányzat gyenge.

Budapest, márcz. 11.

Oszták hitel	— — — — —	362.60
Magyar hitel	— — — — —	879.36
Allamvasut	— — — — —	840.75
Déli vasut	— — — — —	80.50
Rimamurányi	— — — — —	246.25
Magyar jelzalog	— — — — —	262.50
Magyar leszámítoló	— — — — —	254.25
Iparbank	— — — — —	101.25
Budapest közuti	— — — — —	396.—
Kereskedelmi bank	— — — — —	1402.—
Villamos vasut	— — — — —	374.50
Salgótarjáni	— — — — —	566.—

Bécs, márcz. 11.

Az irányzat gyenge.

Oszt. hitel	— — — — —	862.25
Magyar hitel	— — — — —	879.50
Allamvasut	— — — — —	840.50
Birodalmi márka	— — — — —	58.76

Hivatalos arfolyamok

budapesti áru- és értéktözsde 1897 márcz. 11-én.

Magyar aranyjárdék 4%	— — — — —	122.—
Magyar koronajárdék	— — — — —	99.50
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	— — — — —	120.—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	— — — — —	101.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1878-ból	— — — — —	122.—
Magyar földterhermentelési kötvény 4%	— — — — —	97.50
Italmérés jog megváltási kötvény	— — — — —	101.—
Horvát-szlavon földterhermentelési kötvény	— — — — —	97.50
Magyar nyereséj sorajegy-kölcsön	— — — — —	159.50
Liszaszabályozási és szeszi sorajegy kölcsön	— — — — —	142.—
Oszták járadék papírban	— — — — —	102.25
Oszták járadék ezüstben	— — — — —	102.25
Oszták járadék aranyban	— — — — —	123.—
Oszták korona járadék	— — — — —	102.50
1860. oszták államsorsjegyek	— — — — —	144.—

Osztrák magyar bankrészvény	924.—
Magyar hitelbank részvény	380.—
Osztrák hitelintézeti részvény	362.70
Páris vista	341.—
20 márkás arany	9.50
Német birodalmi márka	58.72 1/2
London vista	120.30
Páris vista	47.52 1/2
20 márkás arany	11.73

SZERKESZTOI POSTA.

Búzavirág. Helyben. On beküldi versét, azon óhaj kíséretében, hogy lapunk vasárnapi számában lásson az napvilágot. Ha megengedi, hát ünnepi számomra avatjuk a mai lapot és ime, leközzöljük a verset:

CSALÓDÁS.

Csak egy csókot kértem —
Halovány arczodról;
Egy angyali mosolyt —
Gyöngyvirág ajkadról.
Tekintetre kértem
Kék nefelejts szemed,
Hisz' ugy imádtalak!
Hisz' ugy szerettelek!

S te oly néma lettél
Mint a csöndes álom,
S én mint párja vesztett —
Madár a virágon!
Csak tündér álom volt —
Az édes képzelet —
Mért is imádtalak?
Mért is szerettelek?

És most, ha ismét megengedi, közöljük megjegyzéseinket. Ha ezt a verset annak adja oda, olvasás végett, aki előtt Ön épenséggel nem közönyös, az bizonyára nem fog megütödni rajta. De miután az olvasó publikum teljes közönyvel és hideg kíváncsisággal szokta elolvasni mindazt, a mit újságunkban eléjük adunk, hát bizonyára meg fog egy kevésbé ütödni. Utóvégre is vannak elemi dolgok, a melyeket megszoktunk már a költészetben. Ilyenek: a prózától elütő dal-forma, a kerek gondolat és a közvetlen háng. Nos az Ön versének elüt ugyan a formája a prózától, de bár ne ütne; a gondolat kerek ugyan, de elég homályos és lapos; a hang pedig minden inkább, csak nem közvetlen. Egyet ajánlhatunk: hagyjon fel a dalköltészettel és próbálkozzék meg a drámával; hátha jobban sikerül? Különben ne csüggedjen; hiszen *Katona* Józsefet sem akarták elismerni kortársai.

Penelope. Helyben. Nagyon szívesen. Ime: 1) *Singaléz* szó általában a *Singalóriák* (előfizetési ára 2 korona) összefoglalását jelenti. Egyébiránt pedig valahol a Kaukázus őserdeiben, ott, hol bukfenczet vet minden európai civilizáció, él egy füstös ábrázatu népfaj. Nincs az angol fegyveres hatalomnak az az ereje, a mely bírjon velük. Vad, fékezhetetlen náció ez. Hirtelen tűnik fel itt, amott, hirtelen tűnik is el. Az angol gyarmati hadsereg olyasféle műszaki véleménynyel van felölük, mint az a bizonyos 10-ik századbeli német litánia rólunk, magyarokról, hogy azt mondja: S a magyarok nyilaitól ments meg, Uram, minket! Nos, hát ilyen züllőncz alakzat értendő *Singaléz* alatt. Nem ismer törvényt, korlátokat és tekintélyt. Örökös hadilábon áll mindennemű társadalmi és világrenddel, a mely világrend alatt főleg a hitelezők értendők. A kötelesség érzetnek még csak a halvány árnyéka sincs meg benne; a pontosságot meg éppen hírből ismeri. Egyetlen egy dolog hat csupán rá, az előleg; de ez is csak futólag. Szét zavarja az összes jóra való külmunkatársakat és társulásokat. Valósággal olyan pipa, a kire egy — pár ülleg minden két órában bizvást reá fér — több évökánállal. — Szerkesztőségünk különben meg van áldva egy valóságos eleven példánnyal; *Buksy* névre hallgat a kedves. 2) Hogy bűn-e az, ha egy leány (16 éves) a tanárjába szerelmes? Hm. Véleményeink különbözők. Például Ő (a szerk.) azt mondja: Mindenesetre bűn! Ellenben Ő (a Kóby) azt állítja: »Bárányhimlő az egész!» És *Buksy* ennyit jegyez meg róla: Nem kávéház!

3) Hogy melyik szín a szerelem színe? A lehető leg-vérpirosabb. Mi is lehetne más? Avagy elképzelhető egy elefánt-csont fehér lánngal égő ultramarin kék szív? — Legföljebb a Nagybányai-iskola hívei szemében. 4) Hogyan mutatjuk ki mások előtt, hogy busulunk valaki után? — Hát ez, kérem, attól függ, hogy ki az a »valaki« és ki az a »mások«. Ha az a »mások« érdekelt fél, akkor lehetőleg — sehoggy; mert az ilyen dolgokból lesz a 3-szori golyóváltás 5—5 lépés avaceal. Ha pedig az a »mások« abszolúte nem érdekelt, akkor szintén — sehoggy; mert az ilyen dolgokból

lesz a pletyka, ez pedig már Homérosz idejében is mint minden jónak a megrontója volt ismeretes. Vannak különben, akik ilyen alkalommal nagyot sóhajtanak; mások ismét, akik két nagyot sóhajtanak; mindkét sóhajtáshoz »végy azonban 2/3-rész szomorú arezot és ezt keverd el, de jól.« (Lásd a Nagy-Szakácskönyvnek a »Becsínáltak«-ról szóló fejezetét.) Egyébiránt dehoggy is haragszunk; sőt roppantul örvendénünk, ha eleget tehattünk óhajának, kérdésének és kíváncsiságának.

A szerkesztőségért felolós:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Helybeli működésre
kereskedelmi
viszonyokkal
ismerős
ügynök
azonnal
alkalmazást nyerhet
Bővebbet
a kiadóhivatalban.

Sirkő-raktár

felosztás!

A tisztelt gyászoló közönséget értesítem, hogy a már az 1845-ik év óta fennálló Nagyteleky-utca községi iskola épületében levő

SIRKŐ-RAKTÁRAMAT

felosztatom és az összes raktáron levő márvány és gránit sirköveket beszerzési áron alól is elárusítom.

A sirkövek teljes hibátlanságáért azok szilárd felállításáért, nemkülönb a felirat pontos véséseért és annak valódi aranyozásáért felelőséget vállalok.

Tisztelettel

Lőwy Jakab,

Sirkő-raktár tulajdonos.

Nagyvárad, Nagyteleky-utca 1-ső szám.

85 1-0 Községi iskola épület.

Homoki szőlőtelepítőknék igen fontos.

A cég 16 év óta áll fenn s most már az országon kívül is elterjedt a híre, amennyiben ma már sok nemes és vadoncz csemetét szállít Ausztria, valamint Szerbia, Bulgária, Románia és Németország részére. Nemesfa-állománya ezúttal 700,000 drb; vadoncz-állománya 10 millió. A cég évenként 4500—5000 rendelőknek küld szállítmányokat. A gyümölcsfa-iskola teljesen homoki szőlőtelepítőknék kincses háza azért, mert mint tudva kikerült fa a homokföldben éppen úgy, mint az agyagos, kövecses talajban, nemkülönb a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztosabban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszaplerakodású vagy túlságosan kövérített talajban állítatik elő. A gyümölcsfajok boldogult Bereczki Máté mezőkövesházi hírneves telepéről valók. Ugy magasderékú, valamint törpe csemeték megrendelhetők körte, alma, szilva, őszibarack, knjszin-barack, cseresznye, meggy, lasponya, hirs dió és eperből. Az 1—2—3—4 éves, gazdag gyökerű, fajhiteles, igen szép csemeték darabja azok erőssége szerint 15 krtól 40 krig. A 4—5 éves igen erős koronás sorfák darabja 45—50 kr. Nagyani vételnél az árak külön megállapodás tárgyát képezik. Fentirt gyümölcsfajokból táblaültetés folytán 1—2—3—4 éves selejtezett minőségű csemeték is kaphatók erősség szerint 2—5—7—10 15 krtól, melyek gazdag gyökérzetükkel fogva főként nagyani telepítésekhez olcsóságuk folytán igen ajánlatosak. Fenti minőségű csemeték vadonczai is bármily számban és erősségben megrendelhetők a fentirt cégnél. A gazdag gyökérzetű vadonczok 1000 azok erőssége szerint 5 frt 85 krtól 19 frt terjed. Nagyobb vételnél 5—15% engedmény. — Levél-cím: 39 2-6

UNGHVARY LÁSZLO gyümölcsfa-iskolája Czegeleden.

Tessék árjegyzéket kérni!

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1897. évi október 1-től.

Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.						Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.						Püspök-Ladány—Debreczen—Érmihályfalva.					
	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	T. v.
Kolozsvár ind.	11 01	5 23	7 00	6 13	—	Budapest ind.	9 15	1 55	5 45	8 30	—	P.-Ladány ind.	4 08	1 31	6 00	2 40	6 12
B.-Hunyad >	12 20	6 40	8 37	7 54	—	Nagykátá >	10 20	3 25	7 54	10 16	—	Debreczen >	5 23	3 05	6 59	4 07	6 40
Csucsá >	12 52	7 09	9 19	8 32	4 49	Szolnok >	11 19	4 23	9 27	11 31	—	Érmihályfalva ér.	6 37	4 06	7 44	5 09	9 23
Bucsa >	—	—	9 33	8 51	5 13	P.-Ladány >	12 55	5 55	11 53	2 00	5 00	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.					
Brátka >	—	—	9 50	9 10	5 38	Báránd >	—	—	12 07	2 12	5 17	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.					
Rév >	1 34	7 47	10 08	9 30	6 13	Sáp >	1 17	6 15	12 24	2 27	5 38	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.					
Élesd >	1 48	7 59	10 25	9 48	6 42	B.-Ujfalu >	1 33	6 30	12 46	2 47	6 04	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.					
Mező-Telegd >	2 01	8 11	10 42	10 07	7 10	M.-Peterd >	—	—	1 00	3 00	6 21	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.					
F.-Vásárhely >	—	—	11 01	10 27	7 38	M.-Keresztes >	—	—	1 14	3 12	6 37	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.					
Várad-Velenceze >	2 25	8 32	11 10	10 37	7 51	Bors >	—	—	1 28	3 25	6 56	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.					
Nagyvárad ér.	2 31	8 38	11 17	10 44	8 —	Püspöki >	—	—	1 36	3 32	7 08	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.					
Nagyvárad ind.	2 38	8 43	11 32	11 04	2 22	Nagyvárad ér.	2 11	7 07	1 48	3 42	7 22	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.					
Püspöki >	—	8 51	11 42	11 14	2 37	Nagyvárad ind.	2 18	7 14	2 06	3 58	1 22	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.					
Bors >	—	—	11 50	11 22	2 48	V.-Velenceze >	2 25	—	2 30	4 05	1 31	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.					
Mező-Keresztes >	—	—	12 03	11 37	3 20	F.-Vásárhely >	—	—	2 41	4 16	1 46	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.					
Mező-Peterd >	—	—	12 15	11 50	3 38	M.-Telegd >	2 50	7 43	3 03	4 38	2 19	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.					
B.-Ujfalu >	3 18	9 22	12 29	12 05	4 16	Élesd >	3 04	7 56	3 21	4 56	2 50	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.					
Sáp >	3 38	9 36	12 47	12 25	4 49	Rév >	3 26	8 18	3 45	5 20	3 32	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.					
Báránd >	—	—	1 01	12 41	5 13	Brátka >	—	—	4 06	5 43	4 08	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.					
P.-Ladány >	4 03	10 03	1 34	1 19	5 50	Bucsa >	—	8 51	4 27	6 04	4 36	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.					
Szolnok >	5 39	11 44	3 35	3 37	—	Csucsá >	4 16	9 6	4 53	6 31	5 03	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.					
Nagy-Káta >	6 34	12 41	4 45	5 07	—	B.-Hunyad >	4 52	9 37	5 32	7 16	—	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.					
Budapest ér.	7 50	1 50	6 20	7 10	—	Kolozsvár ér.	5 55	10 37	6 59	8 33	—	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.					

Nagyvárad—Szeged.				Szeged—Nagyvárad.				Nagyvárad—Arad.				Arad—Nagyvárad.			
	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad ind.	10 20	4 25	7 30	Szeged ind.	3 45	10 25	6 40	Nagyvárad ind.	10 20	4 25	7 30	Arad ind.	5 10	11 20	9 35
Ósi >	10 30	4 36	7 44	H.-M.-Vásárhely >	4 44	11 05	7 57	Ósi >	10 30	4 36	7 44	Kurtics >	5 39	11 49	10 07
Less >	10 48	4 56	8 06	Orosháza >	5 39	11 54	9 38	Less >	10 48	4 56	8 06	Kétegyháza >	6 14	12 28	10 54
Cséffa >	11 03	5 12	8 29	Csaba >	7 00	2 33	4 50	Cséffa >	11 03	5 12	8 29	Békes-Csaba >	6 47	1 19	11 39
Szalonta >	11 26	5 37	9 08	Gyula >	7 27	3 05	5 26	Szalonta >	11 26	5 37	9 08	Gyula >	7 27	3 05	5 26
Kötegyán >	11 46	5 57	9 37	Sarkad >	7 47	3 27	5 56	Kötegyán >	11 46	5 57	9 37	Sarkad >	7 47	3 27	5 56
Sarkad >	11 57	6 09	9 51	Kötegyán >	7 56	3 39	6 09	Sarkad >	11 57	6 09	9 51	Kötegyán >	7 56	3 39	6 09
Gyula >	12 21	6 34	10 21	Szalonta >	8 23	4 10	6 47	Gyula >	12 21	6 34	10 21	Szalonta >	8 28	4 10	6 45
Csaba >	2 10	7 22	4 42	Cséffa >	8 42	4 34	7 18	Csaba >	2 23	7 17	4 32	Cséffa >	8 42	4 34	7 18
Orosháza >	3 10	8 32	5 48	Less >	9 04	5 00	7 51	Kétegyháza >	2 54	7 44	5 03	Less >	9 04	5 00	7 67
H.-M.-Vásárhely >	4 00	9 26	7 00	Ósi >	9 21	5 19	8 16	Kurtics >	3 28	8 20	5 38	Ósi >	9 21	5 19	8 11
Szeged >	4 35	10 20	7 55	Nagyvárad ér.	9 32	5 30	8 31	Arad ér.	3 55	8 47	6 05	Nagyvárad ér.	9 32	5 30	8 32

PIKÉT
sima női ruhának
18—20
Atlasz szaténok finom
20—22

Ruhaszövetek
közép minőségű
13—24
Remek mintájú delin
33—35

Voil és kartonok
8—13
Kanavász ágyhuzatra
12—14
Angin ágyhuzatoknak
9—13

Ágyterítők goblinból
150—170
Csipkefüggöny, fehér
11 1/2—12 1/2
Delin gyapjú kendő
35—38

1 VÉG
kötő sifon 30 rőf
350—375
Dívánhuzatnak gradli
45 1/2—52

Uj rőfös, rövid- és divatáru-üzlet!

Van szerencsénk tisztelettel értesíteni, hogy helyben, **Zöldfa-utca** (Hartmann-ház) a Zöldfa kapuval szemben egy korszerű és minden tekintetben megfelelő **rőfös, rövid- és divatáru üzletet nyitottunk.**

Midőn új vállalatunkat a n. é. közönség szives figyelmébe ajánljuk, nem mulasztjuk el azon körülményt is felemlíteni, hogy bármely nagyobb városi sőt fővárosi üzletekkel is **áruválasztékban és a legolcsóbb árak tekintetében versenyezzünk** és hogy fentemlített cikkekkel dúskáló raktárt tartunk.

Elvünk és törekvésünk oda fog irányulni, hogy minden követelményeknek tartós minőségű, izléses kivitelű és megfelelő olcsóságú áruval, becsületes, előzékeny és udvarias kiszolgálás által megfelelhessünk. Végül van szerencsénk **szelbennél szebb, jobbnál jobb, olcsóbbnál olcsóbb áruink** szives megtekintésére meghívni, mert ez által személyesen meggyőződhetik, miszerint az **aradi és temesvári zálogházakból beszerzett** cikkeink árai minden versenyt kizárnak. Továbbá üzletünk felőleli a **rőfös, divat és rövidáru cikkeket**, mind a körülirtakhoz hasonló **olcsó** árban.

Szolgálatkész tisztelettel
KOVÁCS L. és TÁRSA.

SIFON
selyemszálu női Ingre
13—15
Jó minőségű vászon
11—14

Minden
fűző női, leányoknak
40—75
Ágytakarók goblin
145—175

1 VÉG
jó kanavász 30 rőf
285—350
Derékajlnak gradli
35—60

1 VÉG
jó vászon 30 rőf
250—350
Csipke függönyök
12—15

Damast gradli virágos
15—17
Damast gradli csikos
13—15
Esőernyők, női és férfi
70—75